

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА

ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА КУМАНОВО

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
Јавна установа меѓуопштински
центар за социјална работа
Enti publik qendrandërkomunale
për punë sociale e qytetit

Бр.-Нр. 818
26-02-24 год.-vive.
Куманово - Kumanovë

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА
ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА КУМАНОВО
ЗА 2024 ГОДИНА

Куманово, Февруари , 2024

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	5
1.1. Стратешки приоритети на Владата	5
1.2. Националната програма за социјална заштита	8
1.3. Стратешкиот план на МТСП	9
2. Законски влијанија	14
3. Опис на социјалниот простор	16
3.1. Демографските фактори	16
3.2. Економските фактори	16
3.3. Степен на образование на населението	17
3.4. Здравство	17
4. Оперативен план на активности	18
5. Права на парична помош од социјална и детска заштита	18
5.1. Гарантирана минимална помош	19
5.2. Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенци во домаќинство	19
5.3. Надоместок заради попреченост	20
5.4. Надоместок за помош и нега од друго лице	21
5.5. Надоместок на плата за скратено работно време	21
5.6. Дополнителен додаток за домување	21
5.7. Траен надоместок	22
5.8. Еднократна парична помош	22
5.9. Социјална сигурност за стари лица	22
5.10. Детски додаток	23
5.11. Посебен додаток	23
5.12. Еднократна парична помош за новороденче	23
5.13. Образовен додаток	24
5.14. Родителски додаток РД3	24
5.15. Родителски додаток РД4	24
5.16. Цивилна инвалиднина	25
5.17. Парична помош за лице кое до 18 год. имало статус на дете без родители и родителска грижа	25
5.18. Парична помош за студирање	26
5.19. Право на надоместок на трошоци за сместување на	

лицето и надоместок за згрижување	26
5.20.Право на здравствена заштита	27
5.21.Народна кујна	27
3. Социјална превенција и социјални услуги	28
6.1.Социјална превенција	28
6.2.Социјални услуги	29
6.2.1.Услуги на информирање и упатување	29
6.2.2.Услуги на стручна помош и поддршка	29
6.2.3.Услуги на советување	30
6.2.4.Услуги во домот	30
6.2.5.Услуги во заедницата	31
6.2.6 Услуги на вон-семејна заштита	34
6.2.6.1 Живеење со поддршка	34
6.2.6.2 Згрижување во друго семејство	34
6.2.6.3 Сместување во установа	34
6.2.6.4. Сместување во групен дом	35
4. Постапки што се водат во ЦСР	36
7.1. Мировна постапка и доверување	38
7.2.Лица со нарушени партнерски/брачни односи	39
7.3.Дете на кое му се уредуваат односите со родител со кој не живее или блиски сродници	39
7.4.Доверување на дете родено во вонбрачна заедница	41
7.5.Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак	41
7.6.Жртва на семејно насилство	41
7.7.Сторител на семејно насилство	42
7.8.Дете без родители и родителска грижа	42
7.9. Дете со попреченост	43
7.10.Дете во ризик	43
7.11.Дете во судир со законот	45
7.12.Дете под старателство	45
7.13.Старателство над дете за посебен случај	46
7.14.Надзор над вршење на родителско право	46
7.15.Одземање на родителско право	47
7.16.Посвојување	47
7.17.Полнолетно лице со попреченост	48
7.18.Старателство на лице со целосно одземена деловна способност	49
7.19.Старателство на лице со делумно одземена деловна способност	49
7.20.Старателство на возрастено лице за посебен случај	49
7.21. Лице кое употребува, односно злоупотребува дрога	

и други психотропни супстанции	50
7.22. Лице кое злоупотребува алкохол	50
7.23. Возрасно лице со изречена алтернативна мерка	50
7.24. Возрасно лице по отпуштање од казнена установа	51
7.25. Лице жртва на трговија со луѓе	51
7.26. Бездомно лице	51
7.27. Старо лице	52
7.28. Лице барател на право на азил, лице со статус признат бегалец или лице под супсидијарна заштита (за која категорија лица се однесуваат податоците)	52
7.29. Носител на згрижувачко семејство	52
7.30. Носител на роднинско згрижувачко семејство	53
Други услуги што ги обезбедува ЦСР	53
5. Останати активности	54
6. Функционирање на ЦСР	55
9.1. Човечки ресурси	55
9.2. Просторно технички услови за работа	57
9.3. Финансирање	58
9.4. Ризици кои може да влијаат на успешноста на функционирањето на ЦСР	59

1. ВОВЕД

1.1. Стратешки приоритети на Владата

Согласно член 34 од Уставот на Република Северна Македонија граѓаните имаат право на социјална сигурност и социјално осигурување утврдени со закон колективен договор. Членот 35 од Уставот вели дека Републиката се грижи за социјалната заштита и социјалната сигурност на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност. Републиката им гарантира право на помош на немоќните и на неспособните за работа граѓани. Републиката им обезбедува посебна заштита на инвалидните лица и услови за нивно вклучување во општествениот живот.

Републиката се грижи за социјалната заштита на граѓаните согласно со начелото на социјална праведност. Републиката го воспоставува системот на социјалната заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови и мерки за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош.

Еден од стратешките приоритети на Владата е заштитата и грижата за најранливите категории на граѓани која ќе се реализира преку поддршка при вработување преку посебни програми и стимулации за приватниот сектор, зголемување на социјалната помош и останатите надоместоци за најранливите категории граѓани, обезбедување на услови за домување и изградба на социјални станови, заштита од енергетска сиромаштија, народни кујни итн.

За 2022-2024 година Владата има донесено програма за работа со целосна поддршка за сите социјални категории.

Владата во својот мандат во делот на социјалната заштита ќе се фокусира на заштита на безбедноста и здравјето при работа на граѓаните, социјалната сигурност, борба против сиромаштијата, заштита на децата, поддршка на развојот на Ромите, унапредување на родовата еднаквост, превенција и заштита од дискриминација, како и изградба и реновирање на градинки и други објекти за обезбедување социјална заштита на населението.

Социјалните надоместоци, во своите видливо покачени износи, ќе бидат обезбедени за околу 300.000 граѓани. Социјалните трансфери соодветно ќе се зголемуваат во релација со економските текови и висината на инфлација.

Системот на социјална заштита е подготвен да ги апсорбира сите семејства во социјален ризик.

Како дел од координираниот мултиинституционален пристап во справување со родово базирано насилство, насилство врз жените и семејното насилство, ќе се воспостават уште 5 специјализирани сервиси за жени жртви на родово базирано насилство и семејно насилство во Куманово 1, Кичево 2 и Гостивар 2.

Ќе се обезбедат средства за лични асистенти за лица со попреченост од 6 до 64 години како и социјална сигурност за стари лица-пензија а силната поддршка во овој сегмент продолжува до 2024 година.

Владата ќе продолжи да вложува во отворање на сервиси за заштита на жртвите од сите облици на родово базирано насилство во секоја општина на територијата на државата.

Ќе се приоритизира и програмата за реинтеграција на жени жртви на насилство во која ќе се вклучени модели за привремено домување, психичко советување со менторство, различни видови на финансиска помош специфично наменети за жени жртви на насилство, можности за образование и обуки во различни области, како и мерки за вработување утврдени во постоечката законска регулатива.

Со цел поефикасно финализирање на процесот и со цел обезбедување квалитетно спроведување на Стратегијата, Владата ќе пристапи кон Унапредување на институционалната рамка за имплементацијата на Националната стратегија за Роми преку формирање на систематизирана структура, односно нов Сектор за спроведување на Стратегијата за Роми во рамките на Генералниот секретаријат на Владата, како и јасно назначување на одговорни лица и тимови во рамките на ресорните министерства за имплементацијата на Националната стратегија за Роми. Со цел унапредување на интеграцијата на Ромите во Северна Македонија, Владата ќе ги спроведе следниве мерки во различните секторски политики:

Вработување:

- Подготвителна тренинг програма за олеснување на пристапот за вработување на Роми во државна и јавна администрација;
- Дисперзирани канцеларии на Агенцијата за вработување во општина Шуто Оризари преку поддршка од меѓународни фондови;
- Зголемување на опфатот во активните мерки за вработување и услуги со воведување на квота од 5% за опфатеност на Роми во оперативниот план за вработување;

- Поддршка за формализирање на неформална работа со креирање на сет мерки - пристап до финансии на претприемачи Роми преку креирање на Мечинг фонд и кредитна гаранција на Владата и меѓународниот фонд РЕДИ.

Домување:

- Урбанизација на ромските населби преку годишната програма за финансирање на изработката на урбанистички планови (Вклучување во ГУП, изработка на ДУП);
- Поддршка за легализација на бесправно изградени објекти на ранливи категории од Ромската заедница;
- Изградба на типски куќи за Роми кои живеат во екстремно лоши услови или немаат живеалиште и реновирање на капацитетите за колективно домување на лицата кои немаат живеалишта во соработка со ЕЛС;
- Обезбедувања комунална инфраструктура - асфалтирани патишта, пристап до вода и канализациона мрежа во ромските населби.

Граѓански статус:

- Решавање на проблемот со лицата без документи и без државјанство преку новиот закон за несвидентирани лица и законот за државјанство;
- Спроведување на заеднички проект со Советот за регионална соработка за вработување на две лица во Управата за водење на матичните книги и МВР преку договор работа во рамките на проектот и систематизација на овие работни места.

Сиромаштија:

- Развој на нови социјални и комбинирани услуги на локално ниво;
- Воспоставување на шелтер центри за децата на улица.

Услугите и придобивките за граѓаните мора постојано да растат. Поради тоа, ќе се интензивира имплементацијата на Законот за бесплатна правна помош со која се обезбедува остварување на правото на бесплатна правна помош од страна на социјално ранливи категории на луѓе, олеснување на условите за стекнување со правото на бесплатна правна помош, при што најголем акцент се става на правните проблеми со кои најчесто се сретнуваат.

Државата помага во делот на назначување на адвокати за давање на правни услуги на лицата кои врз основа на утврдени критериуми не ќе можат да ги платат трошоците во судски и управни постапки и управни спорови.

Со Предлог-законот за правата на децата, се предвидува адвокатите кои ќе ги застапуваат малолетниците пред МВР и Центарот за социјални работи да бидат исплатени од Буџетот на Министерството за правда согласно Законот за бесплатна правна помош како и лица баратели на азил.

1.2. Националната програма за социјална заштита

Социјалната заштита на граѓаните државата ја остварува во согласност со начелото на социјална праведност. Таа го воспоставува системот на социјална заштита и го овозможува неговото функционирање, обезбедува услови и мерки за вршење на социјално-заштитната дејност и развива форми на самопомош. Како носители на социјалната заштита се јавуваат Републиката, општината, Градот Скопје и општините во градот Скопје.

Социјалната заштита се утврдува како дејност од јавен интерес. Таа се дефинира како систем на мерки, активности и политики за спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен граѓанинот во текот на животот, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и за јакнење на неговиот капацитет за сопствена заштита. Системот се остварува преку стручна работа во установите за социјална заштита, спроведување на развојни програми, стручно усовршување на работниците во зависност од потребите на корисниците и меѓународните стандарди, следење на појавите и планирање на работата, водење на евиденција, како и преку спроведување на надзор и истражувачка работа во оваа област. Покрај мерките за социјална заштита на граѓаните, грижата на државата за спречување на настанување на социјален ризик се остварува и преку преземање на мерки во даночната политика, вработувањето, политиката за стипендирање, домување, заштита на семејството, здравство, воспитание и образование и во други подрачја во согласност со закон.

Централна институција која врши креирање на политика, стратешко планирање, управување, како и надзор над законитоста, особено преку инспекцискиот надзор над спроведувањето и примената на законите и другите прописи во областа на социјалната заштита е Министерството за труд и социјална политика. Установа за

проучување на социјалните појави и проблеми и унапредување на социјалните дејности е ЈУ Завод за социјални дејности, која во својата надлежност го има и надзорот над стручната работа над установите во социјална заштита како и над други правни и физички лица, кои вршат определени работи во социјалната заштита. За остварување на системот на социјална заштита се основаат установи за социјална заштита (центри за социјална работа - ЦСР и социјални установи за вонинституционална и институционална заштита). ЦСР-и се основаат како јавни установи со јавни овластувања за вршење на работите од областа на социјалната заштита. Тие се одговорни за администрација на социјалните парични надоместоци и за обезбедување на социјални услуги.

Владата на Република Северна Македонија донесува Национална програма за развој на социјалната заштита во која се утврдуваат целите, приоритетите и правците на развојот на социјалната заштита на граѓаните, со мерки на активна социјална политика, на среден и долг рок. Во согласност со оваа програма, општината, градот Скопје и општините во градот Скопје донесуваат програми за потребите на граѓаните од областа на социјалната заштита. Тие може со своја одлука, во согласност со материјалните можности, да утврдуваат и други права во областа на социјалната заштита, права во поголем обем од обемот на правата утврдени со Законот за социјална заштита и поповолни услови за нивно остварување, како и други облици на социјална заштита.

Здружение на граѓани кое е воведено во регистарот што го води МТСП и физичкото лице кое има дозвола за работа издадена од министерот за труд и социјална политика, можат да вршат работи од областа на социјалната заштита, под услови, на начин и постапка утврдени со Законот за социјална заштита. Верските заедници, религиозните групи и нивните здруженија кои се регистрирани во Република Северна Македонија, можат да им помагаат на лицата кои имаат потреба од одделни видови на социјална заштита. За остварување на системот на социјалната заштита, покрај јавните се основаат и приватни установи за социјална заштита.

1.3. Стратешкиот план на МТСП

Стратешкиот план, е документ во кој се утврдени програми, потпрограми, проекти, мерки и активности кои треба да се остварат, заради обезбедување на економска благосостојба со праведна распределба на животните можности, како и со

обезбедување на избор во различни животни фази, имајќи ја во предвид јасно дефинираната мисијата и визијата на Министерството за труд и социјална политика. Министерството за труд и социјална политика, согласно со своите надлежности ги обединува политиките поврзани со вработувањето, работните односи, социјалната заштита, правата и заштитата на децата и нивните семејства, социјалната сигурност на пензионерите, заштита од дискриминација и сл. Министерството активно и во континуитет подготвува, предлага и имплементира мерки, активности, закони и стратегии кои се однесуваат на регулирањето на работните односи и нивно подобрување, заштита на правата и сигурноста на вработените, решавање на проблемот на невработеноста, зголемување на мотивацијата за работа наспроти негативните влијанија на социјалните давања, јакнење на капацитетите на институциите на пазарот на трудот, јакнење на ефикасен и ефективен социјален дијалог на сите нивоа, функционирање на ефикасни социјални институции, обезбедување на социјална сигурност на лицата во социјален ризик, пензионерите, обезбедување на поголема еднаквост помеѓу половите и заштита од секаков вид на дискриминација и сл. Креирањето на политиките, мерките и активностите, се темелат на сеопфатни анализи, состојби и трендови, на меѓународните стандарди и позитивните искуства во Европската унија.

Согласно стратешкиот план на МТСП 2022-2024 година социјалната заштита се остварува низ развој и унапредување на системот за обезбедување на социјална сигурност на социјално и материјално загрозени лица; на лицата со попреченост, цивилните инвалиди, баратели на азил и бегалци; ги покрива проблемите од правна природа во бракот, семејството и вонбрачните заедници, односите меѓу родителите и децата, старателството и посвојувањето; креира и развива проактивни мерки за социјално вклучување со кои се зајакнуваат потенцијалите и капацитетите на корисниците, а со тоа посредно се зголемуваат нивните можности за активно учество на пазарот на трудот, подобрување на општата добросостојба, со крајна цел, намалување на сиромаштијата; ги усогласува законските норми со актуелните социоекономски услови, во соработка со органите на државната управа; јавните установи (меѓу општинските центри за социјална работа, установите за социјална заштита; Заводот за социјални дејности), ЕУ и УН Агенции; УНДП; и други меѓународни институции;

Во Мај 2019 година е донесен нов закон за социјална заштита кој се заснова на начелата на правото на социјална сигурност и социјално осигурување на граѓаните, социјална праведност, хуманост и солидарност, согласно член 34 од Уставот на РСМ. Со

овој закон за уредуваат системот и организацијата на социјалната заштита, корисниците на социјалната заштита, правата на парична помош и социјалните услуги, постапките за остварување на правата и користење на услугите, вршење на дејноста на социјалната заштита, кадрите, финансирањето и надзорот над вршењето на дејноста на социјалната заштита.

Социјалната заштита согласно овој закон е дејност од јавен интерес која се остварува преку мерки, активности, програми и политики за заштита од социјални ризици, превенција и надминување на социјалните проблеми кои неповолно се одразуваат врз добросостојбата на граѓаните.

Социјален ризик е состојба која има потенцијал да го отежни или оневозможи непреченото социјално функционирање на поединецот, семејството или одредена група, која може да дојде во потреба од социјална помош. Основните социјални ризици на кои е изложен поединецот во смисла на овој закон се мајчинство, болест, старост, смрт, повреда и попреченост.

Јавната установа Меѓуопштински Центар за социјална работа Куманово е една во системот на установи на социјална заштита која е од јавен карактер и која ги извршува своите надлежности во рамките на постојната законска регулатива.

Тргувајќи од основните стратешки документи во областа на социјалната заштита ЈУМЦСР Куманово работеше на имплементација на сите постојни законски прописи, но и во континуитет ги следи сите законски измени и постапува согласно истите.

Во однос на реструктурирање на системот на социјална заштита и тоа мерката која се однесува на Зајакнување на административните капацитети на општините преку формирање на одделенија за социјална заштита или посебни работни места, развивање на меѓуопштинската соработка преку формирање на заеднички административни тела, повремени или постојни заеднички работни тела и комисии за социјална заштита. Во Општина Куманово има одделение за социјална заштита кое работи на превенција и давање на одредени социјални права како што е еднократна парична помош, субвенција за вода и ѓубрарина, а од 2023 година и обезбедување на покривање на трошоци за домување на социјално ранливи категории на граѓани согласно закон. Во однос на мерката зајакнување на соработката во реализацијата на социјалната заштита преку формирање на локални совети за социјална превенција, вработување и социјални услуги, и воспоставување на механизми за нивна

координација и соработка во Општина Куманово е формирано координативно тело за превенција од социјални ризици во кое членуваат и претставници од ЦСР Куманово кое во текот на изминатата година имаше неколку состаноци и работа на конкретни случаи. Исто така формиран е и Социјално-економски совет во кој членуваат освен претставник од ЈУМЦСР, претставник од агенцијата за вработување, од општинската администрација како и членови од бизнис заедницата и истиот има донесено програма за работа во која составен дел е и работа на обезбедување на работни места за семејствата корисници на ГМП и нивна активација на пазарот на труд со што би требало да излезат од социјалните ризици кои се однесуваат на материјалната необезбеденост. Формиран е Совет за социјална заштита на североисточен плански регион во кој учество земаат градоначалници и директори на центри за социјална работа кој веќе има избран претседател и изготвена програма со активности а ЦСР Куманово зема активно учество со свои предлози.

Во однос на унапредување на капацитетите на ЦСР можеме да констатираме дека што се однесува на мерката воведување на посовремени, софистицирани компјутерски системи на евиденција за корисниците на социјални услуги и социјални парични надоместоци на ниво на ЦСР, со што ќе се овозможи анализа, следење и креирање на политики врз основа на воведени индикатори ЦСР веќе работи во воведената СПИЛ програма во која се обединети сите права од социјална заштита. Потребна е нова компјутерска опрема која ќе ги следи новите софтвери и програми кои се пософистицирани и за кои старата компјутерска опрема нема поддршка.

Мерката воведување на компјутерска мрежна евиденција за поврзување на сродните институции во мрежен систем е делумно реализирана бидејќи податоците од останатите институции преку МТСП ги добиваме непосредно пред припремата за исплата и нема временска можност од изготвување на нови управни акти во системот со што се доведува во прашање решавање на предметите во законски утврден рок. Потребно е ажурирање на податоците со можност за печатење на доказен акт (за поседување на моторно возило, имот и сл.)

Исто така немаме можност за добивање на документи од други институции по електронски пат за кои имаме законска обврска согласно донесените правилници за остварување на права од социјална заштита како што се изводи од матична книга на родени, венчани, починати и др.

Во однос на мерката подобрување на просторните услови во рамките на установите за социјална заштита, како и средствата и опремата за работа, согласно со

нормативите и стандардите за секоја установа во текот на 2023 година ЈУМЦСР Куманово нема добиено нова опрема, освен минимални средства за тековно одржување на објектите, поправки на компјутерска опрема, автомобили и др.

Со мерката услуги поблиски до граѓаните веќе е потпишан Меморандум за во Општината Старо Нагоричане отворена е канцеларија за потребите на ЈУМЦСР Куманово, додека за канцеларијата во Општина Куманово сеуште нема Одлука на Совет и Меморандум за соработка и истата не е добиена на користење за потребите на ЦСР Куманово.

Во текот на 2023 година реализирани се сите јавни набавки согласно годишниот план за јавни набавки за кои ЈУМЦСР Куманово има добиено финансиска согласност од страна на МТСП, со кои се обезбедуваат сите потребни ресурси за непречено функционирање на установата.

Изготвен е проект за гасификација на објектот, но постапката за гасификација е во тек (недостасува согласност од Општината).

Согласно изготвениот елаборат за енергетска ефикасност на објектот заради потребата од комплетно реновирање на истиот (менување на прозорци и врати, фасада и кровна конструкција со цел заштеда на енергија) доставени се апликации до МТСП за сите ставки поединечно, како и апликација за изградба на комплетно нов објект за службата во Липково. Како резултат на големата потреба на установата од нови компјутери, печатари и скенери изготвена е апликација со барање до МТСП во текот на 2021 година, но сеуште нема никаков одговор за реализација.

Во однос на мерката подобрување на кадровска екипираност во установите за социјална заштита со соодветни профили во текот на 2023 година реализирани се вкупно 3 нови вработувања на стручни кадри и 1 пензионирање.

2. ЗАКОНСКИ ВЛИЈАНИЈА

Во Мај 2019 г. е донесен нов Закон за социјална заштита, за прв пат донесен Законот за социјална сигурност на старите лица како и измени во Заштита на децата, врз чија основа се направени усогласувања и организациски промени.

Во 2020 и 2021 година имавме светска пандемија со КОВИД 19 вирус како резултат на што беа донесени низа уредби со кои беше олеснет пристапот на социјално ранливите категории до правата од социјална заштита. Како резултат на препораките за заштита по здравјето на вработените направена е нова организациска поставеност на целата институција (шалтерски прием на барања).

Во 2022 година се соочивме со економско- енергетска криза и заради ублажување на последиците од истата донесени се измени и дополнувања на Законот за социјална заштита.

Со Законот за финансиска поддршка опфатени се корисници на посебен додаток, корисници на правото на надоместок заради попреченост, самохрани родители, кои се евидентирани корисници на гарантирана минимална помош и корисници на право на пензија во висина до 19.000 денари.

Финансиската поддршка за корисниците опфатени со овој закон, изнесува 2.000 денари месечно за корисници на посебен додаток, корисници на правото на надоместок заради попреченост и самохрани родители кои се корисници на гарантирана минимална помош, за период од пет месеци, започнувајќи од месец декември 2023 година.

Соочувајќи се со покачувањето на трошоците за живот Министерството за труд и социјална политика ги предложи измените на Законот за детска заштита. Со нив е направено зголемување на висината на посебниот додаток за 15% за сите три подвидови на корисници со цел подобрување на финансиската состојба на корисниците на правото на посебен додаток.

Врз основа на новите законски прописи и обуките кои беа спроведени на сите даватели на јавни услуги во Центарот, ЈУМЦСР Куманово работеше на имплементација на дадените насоки за интегрирано водење на случај, но во фази. Првата фаза опфаќа анализа на демографскиот простор на териториите на Општина Куманово, Општина Липково и Општина Старо Нагоричане и определување на територија за која еден стручен службеник ќе биде одговорен која фаза е веќе завршена. Втората фаза се

однесува на интегрирање на сите права од една територија по домаќинства и префрлање на надлежноста во СПИЛ програмата која фаза исто така е завршена. Третата фаза беше интегрирање сите услуги по територии која исто така е завршена. Основен предизвик и проблем со кој се соочува ЈУМЦСР Куманово е недостатокот од стручни профили-водители на случај. Како проблем се појавува и недостатокот од простор за работа.

Како резултат на веќе завршените три фази може да се констатира дека истите се успешно реализирани и позитивните промени се веќе очигледни во однос на функционалноста како резултат на фактот дека се редуцирани увидите во домот од страна на 3-5 различни стручни лица (сега увидот за сите права во едно домаќинство го води еден стручен работник) и сите промени во тоа домаќинство се ажурираат од страна на само еден стручен работник. Интегрираното водење на предметите е позитивно и од аспект што барателот на одредено право според адресата на живеење информации за остварување на сите права од социјална заштита ги добива од еден стручен работник кој понатаму продолжува да го води низ системот. Водителот на случај работи на сите ризици во семејства кои се корисници на одредено право но и во семејства кои немаат материјален социјален ризик на одредена територија со што имаме квалитетен интегриран пристап на сите домаќинства кои имаат потреба од помош и поддршка.

Во делот на развивањето на социјалните услуги ЈУМЦСР Куманово во соработка со НВО Инклузива и Црвен Крст Куманово ја реализира услугата лична асистенција.

По приближно една година од добивањето на дозволата за вршење дејност од областа на социјалната заштита, во с.Оризаре Општина Липково функционира Дневен центар за лица со попреченост преку давател на услуга НВО Имаго плус. Во овој современ специјализиран Дневен центар на дневно ниво престојуваат 14 деца, а истиот има капацитет од 38 деца со попреченост од повеќе населени места во општината Липково. Воспоставувањето на оваа социјална услуга и работата на овој Дневен центар се дел од Проектот за подобрување на социјалните услуги што го имплементира Министерството за труд и социјална политика, со поддршка од Светска банка.

Унапредувањето и развивањето на социјалните услуги кои ќе се обезбедуваат во домот на корисникот, во заедницата и во семејството, како и вклучување на општините и давателите на услугите во испораката на истите, треба да продолжи и во 2024 година.

Како резултат на одлука на Влада на РСМ, ЈУМЦСР Куманово изготви план за борба против корупцијата согласно кој има и нова организациска поставеност во однос на прием на барање, внес на барањето и доказните акти во системот, донесување на одлука, достава на донесениот акт до барателот, контрола на нерешени предмети во законски рок и др.

3. ОПИС НА СОЦИЈАЛНИОТ ПРОСТОР

3.1 Демографските фактори

ЈУМЦСР Куманово ја покрива територијата на три општини Куманово, Липково и Старо Нагоричане. Наведената територија ја карактеризира разновидна национална, образовна, старосна структура, структура на бројот на вработени како и видови на професии со кои се бави конкретно население.

Според последниот попис во 2021 година во општина Куманово живеат 98.104 жители односно 30450 домаќинства. Од наведениот број 23.291 се деца и млади до 20 години додека 15619 се жители над 65 години. Преостанатите 59194 е население од 20 до 65 години.

Во општина Липково бројот на жители изнесува 22.308 односно 5412 домаќинства, од кои стари лица над 65 години партиципираат со 2110 лица. Бројот на деца и млади до 20 години изнесува 6557 додека преостанатите се лица помеѓу 20 и 65 години и нивниот број изнесува 13641.

Во општина Старо Нагоричане бројот на жители изнесува 3.501 односно 1346 домаќинства, од кои 672 се деца и млади до 20 години додека бројот на стари лица над 65 години изнесува 842. Останатите 1987 се лица помеѓу 20 и 65 години.

3.2 Економските фактори

Според податоците на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија во Декември 2023 година, невработено население во Република Северна Македонија изнесува 105452 лица, а 47289 се регистрирани како други лица кои бараат работа.

Бројот на невработени кои ги покрива ЈУМЦР Куманово, според податоците заклучно со Декември 2023 година изнесува 10716 лица. Од наведениот број во град живеат 5835 лица додека во селата живеат 4881 лица кои се невработени.

3.3 Степен на образование на населението

Со додатокот за образование опфатени се и децата кои се во основни училишта со што има реално поттикнување на бројот на децата на школска и средношколска возраст да се вклучат во редовниот образовен процес.

Исто така со задолжителното посетување на образовна институција за корисниците на правото на паричен надоместок за трето дете во голема мерка дел од популацијата која со генерации не посетувала основно образование со ова задолжување младите генерации се опфатени во системот на основно образование која мерка значително влијае на севкупната образовна структура на населението.

Кога ќе се земат во предвид големина на територија, број на население, број на невработени лица, разновидна национална, образовна и верска структура на население сосема е јасно дека ЈУМЦР Куманово се соочува со обемна и сложена работа и дека се големи и комплексни проблемите и обврските кои се поставуваат како задача за решавање на сите вработени во Центарот. Фактот е дека општините кои се покриени со Центарот и по потенцијален број на корисници и по вид на стручна работа е голем, што наметнува големи обврски и работни задачи кои треба да бидат завршени во рок и квалитетно.

3.4 Здравство

Во однос на здравствената заштита ЈУМЦР Куманово обезбедува остварување на права и услуги за што е неопходно соодветен наод од лекарска комисија, во тој контекст за остварување на правото на ГМП е потребен наод од комисијата при Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за да се уважи коефициентот од 0,5 за лице со статус неспособно за работа.

Во однос на правото помош и нега од друго лице формирана е стручна лекарска комисија при Општа Болница- Куманово како надлежна за давање наод и мислење за остварување на ова право. Како резултат на потребата од поголем број на термини кои само една комисија не може да ги реализира корисниците од Општина Куманово, Липково и Старо Нагоричане имаат прегледи и на други здравствени комисиии во други градови.

Исто така потребно е наод и мислење од соодветна комисија во зависност од видот на попреченост за да истите бидат категоризирани или остварат право на посебен додаток. ЈУМЦР Куманово на корисниците им обезбедува здравствено осигурување во согласност со одредбите во член 66 од Законот за социјална заштита.

4. ОПЕРАТИВЕН ПЛАН НА АКТИВНОСТИ

5. ПРАВА НА ПАРИЧНА ПОМОШ ОД СОЦИЈАЛНА И ДЕТСКА ЗАШТИТА

Број на предмети во работа	Реализирани	Планирани
	2023	2024
Гарантирана минимална помош	5216	5068
Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенс во домаќинството,	6209	6197
Надоместок заради попреченост	871	859
Надоместок за помош и нега од друго лице	5125	5125
Надоместок на плата за скратено работно време	27	29
Додаток за домување	1	2
Траен надоместок	9	11
Еднократна парична помош	764	788
Социјална сигурност на стари лица	1251	1349
Детски додаток	2991	2879
Посебен додаток	486	452
Еднократна парична помош за новороденче	793	815
Образовен додаток	5244	4665
Родителски додаток за трето дете и четврто дете	2029	1780
Цивилна инвалиднина	9	9
Парична помош за студирање	9	10
Право на надоместок на трошоци за сместување на лицето и надоместок за згрижување	9	9
Право на здравствена заштита	506	499
Народна кујна	165	183
Вкупно	31714	30729

Во наведената табела се податоци на вкупен број на предмети во работа кои се евидентирани во ЈУМЦСР Куманово во текот на 2023 година како и план на предмети во работа во 2024 година. Според планот во 2024 година се предвидува помал број на предмети во однос на 2023 година и тоа за 985 предмети и изнесува 30729 предмети во работа.

Корисниците на правото на Надоместок за помош и нега од друго лице учествуваат со најголем број на предмети и се предвидува во 2024 година овој број да изнесува 5125. Зад корисниците на Надоместок за помош и нега од друго лице по бројот

на предметите се корисници на правото на Гарантирана минимална помош и нивниот број во 2024 се планира да изнесува 5068. Потоа следуваат лица кои користат Образовен додаток и во 2024 година се предвидуваат вкупно 4665 предмети, што би било намалување за 579 предмети во однос на состојбата во 2023 година. Зад наведените категории, според планот се корисници на Детски додаток кој изнесува 2879 предмети во работа и Родителски додаток со 1780 предмети.

Во понатамошниот текст од програмата ќе биде претставена состојбата на корисници односно предмети за секое право и услуга во 2023 година како и планот за 2024 година.

5.1. Гарантирана минимална помош

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	4485	4343
	Новопримени	731	725
	Укинати	648	600
	Одбиени	225	200
	Предмети во работа-нерешени	35	30
	Позитивно решени	526	530

		Реализирано	План
		2023	2024
Корисници	Носители	4991	4868
	Вкупно корисници	11626	11800
Средства	Исплатени/Потребни средства	439.563.753,00	442.150.000,00

5.2. Паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенци во домаќинството

		Реализирано	План
		2023	2024
Корисници	Носители	6209	6197
	Вкупно корисници	12844	17997
Средства	Исплатени/Потребни средства	/	/

5.3.Надоместок заради попреченост

Вид попреченост		Реализирано	План
		2023	2024
тешка или длабока интелектуална попреченост	Пренесени	22	54
	Новопримени	55	37
	Одбиени	9	7
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	46	30
најтешка телесна попреченост	Пренесени	265	305
	Новопримени	107	80
	Одбиени	12	10
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	96	70
потполно слепо лице	Пренесени	178	163
	Новопримени	22	18
	Одбиени	0	3
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	22	15
потполно глуво лице	Пренесени	207	189
	Новопримени	15	13
	Одбиени	4	5
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	11	8
	Укинати	135	95
Средства	Исплатени/ Потребни средства	62.735.589,00	71.500.500,00

5.4.Надоместок за помош и нега од друго лице

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	3662	3885
	Новопримени	1463	1474
	Укинати	946	950
	Одбиени	294	270
	Предмети во работа-нерешени	66	70
	Позитивно решени	1226	1200
Средства	Исплатени/Потребни средства	241.445.056,00	250.200.000,00

5.5.Надоместок на плата за скратено работно време

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	22	23
	Новопримени	5	6
	Укинати	3	4
	Одбиени	1	1
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	4	5
Средства	Исплатени/Потребни средства	4.772.969,00	5.810.570,96

5.6.Додаток за домување

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	0	1
	Новопримени	1	1
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	1	1
Средства	Исплатени/Потребни средства	33.307,00	70.000,00

5.7.Граен надоместок

		Реализирано	План
		2023	2024
Згрижувач	Пренесени	1	2
	Новопримени	1	1
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	1	1
Родител кој се грижел за дете со попреченост	Пренесени	6	7
	Новопримени	1	1
	Укинати	0	0
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	1	1
Средства	Исплатени/Потребни средства	930.381,00	1.305.000,00

5.8.Еднократна парична помош

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	7	14
	Новопримени	757	774
	Укинати	0	0
	Одбиени	43	50
	Предмети во работа-нерешени	14	8
	Позитивно решени	707	730
Средства	Исплатени/Потребни средства	4.881.600,00	5.050.000,00

5.9.Социјална сигурност за стари лица

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	1036	1131
	Новопримени	215	218
	Укинати	87	95
	Одбиени	33	20
	Предмети во работа-нерешени	7	5
	Позитивно решени	185	200
Средства	Исплатени/Потребни средства	104.431.428,00	115.000.000,00

5.10. Детски додаток

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	2619	2461
	Новопримени	372	418
	Укинати	474	500
	Одбиени	56	70
	Предмети во работа-нерешени	17	15
	Позитивно решени	321	350
Средства	Исплатени/Потребни средства	53.785.777,00	51.000.500,00

5.11. Посебен додаток

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	449	408
	Новопримени	37	44
	Укинати	67	55
	Одбиени	11	10
	Предмети во работа-нерешени	3	2
	Позитивно решени	24	35
Средства	Исплатени/Потребни средства	40.910.926,00	39.000.000,00

5.12. Еднократна парична помош за новороденче

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	42	5
	Новопримени	751	810
	Укинати	0	0
	Одбиени	4	5
	Предмети во работа-нерешени	5	10
	Позитивно решени	784	800
Средства	Исплатени/Потребни средства	11.923.578,00	12.180.000,00

5.13.Образовен додаток

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	4395	3641
	Новопримени	849	1024
	Укинати	1444	800
	Одбиени	159	170
	Предмети во работа-нерешени	26	30
	Позитивно решени	731	850
Средства	Исплатени/Потребни средства	38.448.150,00	39.020.000,00

5.14. Родителски додаток – РДЗ

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	1872	1626
	Новопримени	77	76
	Укинати	304	300
	Одбиени	19	15
	Предмети во работа-нерешени	2	3
	Позитивно решени	68	60
Средства	Исплатени/Потребни средства	215.298.986,00	195.000.000,00

5.15. Родителски додаток – РД4

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	79	78
	Новопримени	1	0
	Укинати	2	10
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	1	0
Средства	Исплатени/Потребни средства	12.050.153,00	11.805.000,00

5.16. Цивилна инвалидна

		Релизирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	9	9
	Новопримени	0	0
	Укинати	0	3
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	0
Средства	Исплатени/Потребни средства	3.066.362,00	2.955.000,00

5.17. Парична помош за лице кое до 18 год. имало статус на дете без родители и родителска грижа

		Релизирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	/	/
	Новопримени	/	/
	Укинати	/	/
	Одбиени	/	/
	Предмети во работа-нерешени	/	/
	Позитивно решени	/	/

		Релизирано	План
		2023	2024
Исплатени средства	Исплатени средства	/	/
	Неосновано исплатени	/	/
	Вратени средства	/	/

		Релизирано	План
		2023	2024
Жалби	Поднесени	/	/
	Усвоени	/	/
	Одбиени	/	/

5.18. Парична помош за студирање

		Релизирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	7	8
	Новопримени	2	2
	Укинати	1	2
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	2	2

		Релизирано	План
		2023	2024
Исплатени средства	Исплатени средства	3.069.524,00	3.125.000,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2023	2024
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.19. Право на надоместок на трошоци за сместување на лицето и надоместок за згрижување

		Релизирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	9	8
	Новопримени	0	1
	Укинати	1	1
	Одбиени	0	0
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	0	1

		Релизирано	План
		2023	2024
Исплатени средства	Исплатени средства	3.285.087,00	3.300.000,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2023	2024
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.20.Право на здравствена заштита

		Релизирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	485	472
	Новопримени	21	27
	Укинати	33	35
	Одбиени	1	2
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	20	25

		Релизирано	План
		2023	2024
Исплатени средства	Исплатени средства	14.129.331,00	13.900.000,00
	Неосновано исплатени	0	0
	Вратени средства	0	0

		Релизирано	План
		2023	2024
Жалби	Поднесени	0	0
	Усвоени	0	0
	Одбиени	0	0

5.21.Народна кујна

		Реализирано	План
		2023	2024
Предмети	Пренесени	95	108
	Новопримени	70	75
	Укинати	35	40
	Одбиени	22	25
	Предмети во работа-нерешени	0	0
	Позитивно решени	48	50
Средства	Исплатени/Потребни средства	5.595.838,00	6.110.000,00

6. СОЦИЈАЛНА ПРЕВЕНЦИЈА И СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

6.1. СОЦИЈАЛНА ПРЕВЕНЦИЈА

Социјална превенција претставува активност на Центрите за социјална работа која се состои во главно од рано отквивање и ран третман на граѓаните кои се изложени на социјален ризик, со цел надминување или ублажување на штетните поледици од изложеност на социјален ризик. Ваквата активност доведува до потреба од презимање на мерки за спречување на настанувањето на социјалниот ризик на граѓанинот, семејството или група на граѓани во соработка со сите други засегнати институции во системот.

Планирана активност	Учесници/целна група (описно)	Број/опфат на учесници		Очекувани позитивни влијанија/исходи	
		Планирано	Остварено	Планирано	Остварено
Деца на улица	Секое дете кое е најдено на улица како питачи			Социјализација на децата од ризична средина	
Зголемување на бројот на згрижувачки семејства	Семејства кои имаат потенцијал за вршење на должноста – згрижувач			Обезбедување на згрижувачки семејства, обезбедување на ресурс при состојбата на социјален ризик на дете или возрасно лице	
Активација на корисници на ГМП преку активни мерки во АВРМ	Корисници на ГМП кои се работоспособни и се на возраст од 18 до 45 годишна возраст			Активирајќи ги корисниците во обуки за квалификација, преквалификација се зголемува конкурентност на пазарот на трудот и можноста да се излезе од состојбата на социјален ризик е поголема	

6.2.СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ

Согласно Законот за социјална заштита 2019 година во палетата на услуги во социјалната заштита се опфатени следниве социјални услуги и тоа:

- услуги на информирање и упатување
- услуги на стручна помош и поддршка
- услуги на советување
- услуги во домот
(помош и нега во домот и лична асистенција)
- услуги во заедницата
(услуги на дневен престој, услуги на привремен престој)
- услуги за вон-семејна заштита
(живење со поддршка, згрижување во друго семејство и сместување во установа)

Согласно законските надлежности ЈУМЦСР Куманово работи на обезбедување на услуги од социјална заштита.

6.2.1.Услуги на информирање и упатување

	Реализирано	План
	2023	2024
Услуги на информирање	1429	1430
Услуга на упатување до друга институција	312	315
Вкупно	1741	1745

6.2.2.Услуги на стручна помош и поддршка

	Реализирано	План
	2023	2024
Услуги на стручна помош и поддршка	1502	1546
Вкупно	1502	1546

6.2.3.Услуги на советување

	Реализирано	План
	2023	2024
подготовка за брак, живот во семејство, родителство, планирање на семејство, брачно/партнерско советување за партнери со нарушени односи	0	0
советување при развод на брак	212	250
семејна медијација за семејства со нарушени семејни односи	13	15
психо-социјална поддршка за жртви на семејно насилство	98	85
психо-социјален третман на сторители на семејно насилство и	0	3
други специјализирани видови на советувања	0	0
Вкупно	323	353

6.2.4.Услуги во домот

	Реализирано	План
	2023	2024
Помош и нега во домот	0	15
Лична асистенција	32	45
Вкупно	32	60

- Број на корисници - 32
- Пол: Машки -18 ; женски -14
- Возраст: 18-35 – 10
36-45 – 3
46-55 – 9
56-65 – 10

Вид и степен на попреченост на корисникот: Оштетен вид – 18

Потешка телесна попреченост - 2

Најтешка телесна попреченост – 12

Број на лични асистенти/ негователи – 22

Вид на услуги: услуги во домот, на работно место, образовна установа, центар за рехабилитација, центар за професионална рехабилитација и други места каде се реализираат активности поврзани со извршување работни задачи, образоваани и работно оспособување на корисникот.

Даватели на услугата: Црвен Крст - 22 корисници;

Инклузива - 10 корисници.

6.2.5.Услуги во заедницата

Центри за Дневен престој :

➤ Центар за дневен престој за лица со попреченост

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Вкупен број на категоризирани лица на територијата што ја покрива ЦСР на возраст од 0-26 години и тоа : 0-18 години 18-26 години над 26 услугата	43	85
Број на упатени во дневен центар	0	5
Просечен број на присутни во дневен центар	21	25

➤ Центар за дневен престој на деца во ризик

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Вкупен број евидентирани деца на улица на подрачјето на ЦСР	0	0
Број на упатени во дневен центар	0	0
Просечен број на присутни во дневен центар	0	0

➤ **Центар за рехабилитација и ресоцијализација**

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Вкупен број евидентирани зависници на подрачјето на ЦСР	0	5
Број на упатени во Центар за рехабилитација и ресоцијализација	4	5
Просечен број на присутни во центар за рехабилитација и ресоцијализација	4	5

➤ **Центар за дневен престој за бездомни лица**

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Број на корисници	0	0

➤ **Центар за дневен престој за стари лица**

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Број на регистрирани корисници во ДЦ	0	0
Просечен број на присутни во дневен центар	0	0

Центри за привремен престој (ЦПП)

- **Центар за жртви на семејно насилство /Центар за жртви на семејно насилство, центар за жртви на родово-базирано насилство и центар за жени жртви на сексуално насилство и силување**

Број на корисници	Реализирано	План
	2023	2024
	7	10

➤ Центар за жртви на трговија со луѓе

Број на корисници	Реализирано	План
	2023	2024
	1	2

➤ Центар за бездомници

Број на корисници	Реализирано	План
	2023	2024
	1	2

➤ Центар за деца кои ќе се затекнат без родителска грижа или како скитаат и деца жртви на злоупотреба

Број на корисници	Реализирано	План
	2023	2024
	0	0

➤ Советувалиште

Корисници	Реализирано	План
	2023	2024
Вкупен број на евидентирани корисници во Советувалиште	0	0
Број на корисници по одредени ризици - брак и семејство - семејно насилство* - деца во ризик и сл	0	0

6.2.6 Услуги на вон-семејна заштита

6.2.6.1 Живеење со поддршка

Давател на услугата	Број на корисници	Реализирано	План
		2023	2024
ОЕ на СОС Детско село	5	5	7
ПОРАКА НЕГОТИНО-Неготино	3	3	4

6.2.6.2 Згрижување во друго семејство

Згрижување во друго семејство	Број на корисници	Реализирано	План
		2023	2024
Сместување во згрижувачко семејство	21	21	25
Роднинско згрижување	3	3	5
Вкупно	24	24	30

6.2.6.3 Сместување во установа

Установа	Број на корисници	Реализирано	План
		2023	2024
ЈУ Дом за доенчиња и мали деца Битола	4	4	5
ЈУ Детски Дом 11 Октомври	3	3	3
ЈУ за згрижување деца со воспитно социјални проблеми и нарушено поведење	2	2	3
ЈУ Завод за рехабилитација на деца и младинци Скопје	1	1	1
ЈУ Завод за заштита и рехабилитација - Бања Банско, Струмица	4	4	5
ЈУ Специјален Завод Демир Капија	16	16	18
ЈУ Дом за стари лица	8	8	10
Установа за прифат на братели на азил	0	0	0

Освен во погоре набројаните институции имаме; 2 корисника предходно сместени во ЈУ Специјален Завод Демир Капија, сега се сместени во Здружение за церебрална парализа Велес, и 1 корисник сместен во ЦМА-КРИК, каде што постои веројатност дека оваа бројка ќе биде зголемена за 1 корисник и во двете институции.

При институционалното сместување на корисниците освен следењето на овие корисници кое се состои од редовни посети, разговори со одговорните лица во институцијата, контактот со корисникот и со неговите блиски сродници секогаш значи и преземање на мерки и активности кон остварување на најдоброто за корисникот со што ќе се намалува состојбата на ризик во која се наоѓа.

6.2.6.4. Сместување во Групен дом

Групен дом	Број на корисници	Реализирано		План
		2023		2024
Берово	0	0		0
Штип	0	0		0
Кавадарци	0	0		0

7. ПОСТАПКИ КОИ СЕ ВОДАТ ВО ЦСР

Број на предмети во работа по подрачја	Реализирани	Планирани
	2023	2024
Брак и семејство	489	519
Мировна постапка и доверување	212	211
Лица со нарушени партнерски/брачни односи	13	15
Дете на кое му се уредуваат лични односи и непосредни контакти со родителот /блиски сродници со кој не живее	43	45
Доверување на дете родено во вонбрачна заедница	25	36
Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак пред полнолетство	0	4
Жртва на семејно насилство	98	105
Сторител на семејно насилство	98	103
Заштита на деца	651	679
Дете без родители и родителска грижа	58	73
Дете со попреченост	238	270
Дете во ризик	104	84
Дете во судир со законот	165	145
Малолетно лице под старателство	58	73
Надзор над вршење на родителското право	14	18
Одземање на родителско право	0	0
Посвојување	14	16
Заштита на возрасни	748	668
Полнолетно лице со попреченост	358	272
Возрасно лице под старателство (целосно одземена деловна способност)	287	279
Возрасно лице под старателство (делумно одземена деловна способност)	5	3
Старателство на возрасно лице за посебен случај	21	20

Лице кое злоупотребува дрога и други психотропни супстанции и прекурзори	3	5
Лице кое злоупотребува алкохол или се лекува од зависност од алкохол	4	4
Возрасно лице со изречена алтернативна мерка	0	2
Возрасно лице по отпуштање од казнена установа	28	30
Лице жртва на трговија со луѓе	1	2
Бездомно лице	1	2
Старо лице	27	32
Лице азилант	0	0
Носител на згрижувачко семејство	10	13
Носител на роднинско згрижување	3	4
Интегрирано советувашиште во ЦСР	0	0
ВКУПНО	1888	1866

Од наведената табела може да се забележи вкупниот број на предмети во услуги од 2023 година кој изнесува 1888 предмети во работа, во 2024 се планира овој број да изнесува 1866. Според планот, бројот на предмети во работа во 2023 година би се намалил што значи дека во наредната година се планира да има 22 предмети помалку во однос на 2023 година.

Број на предмети во областа на брак и семејство според планираното за 2024 е за 34 поголем во однос на состојбата во 2023 година. Според програмата за 2024 година бројот на предметите од областа на заштита на деца е поголем за 28 предмети. Што се однесува до предмети од областа на заштита на возрасни исто така се предвидува намалување на бројот на предметите во однос на 2023 година и тоа за 80 предмети.

БРАК И СЕМЕЈСТВО

а7.1.Мировна постапка и доверување

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	15	89
	Нови	197	122
	Упатени на советувалиште	2	5
	Успешна мировна постапка	4	5
	Доставено мислење до суд	87	75
	Постапено по барање од друг ЦСР	30	20
	Предмети во работа	89	106
	Затворени (пасива)	123	85

Измена на судска пресуда за доверување	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	5	0
	Нови	6	13
	По барање на друг ЦСР	0	2
	Испратени извештаи до Суд	11	15
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	11	15

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Судска привремена мерка за доверување	Пренесени	0	0
	Нови	1	15
	Испратени извештаи до суд	1	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	1	2

7.2. Лица со нарушени партнерски/брачни односи

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	0	11
	Нови	13	4
	Испратени извештаи до суд	0	0
	Предмети во работа	11	10
	Затворени (пасива)	2	5

7.3. Дете на кое му се уредуваат односите со родител со кој не живее или блиски сродници

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Регулирано видување со спогодба со родител	Пренесени	2	5
	Нови	8	5
	Упатени во советувашиште	2	3
	Предмети во работа	5	4
	Затворени (пасива)	5	6

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Регулирано видување со спогодба со блиски сродници	Пренесени	0	0
	Нови	1	2
	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	1	2

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Регулирано видување со решение со родител	Пренесени	14	20
	Нови	29	25
	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	20	15
	Затворени (пасива)	13	30

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Регулирано видување со решение со близок сродник	Пренесени	0	1
	Нови	1	1
	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	1	2
	Затворени (пасива)	0	2

7.4. Доверување на дете родено во вонбрачна заедница

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	2	16
	Нови	23	20
	Упатени во советувашиште	0	0
	Предмети во работа	16	26
	Затворени (пасива)	9	10

7.5. Малолетно лице кое наполнило 16 години и сака да склучи брак

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	0	4
	Доставено мислење до суд	0	4
	Упатени на советувашиште	0	0
	Затворени (пасива)	0	4

7.6. Жртва на семејно насилство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	19	40
	Нови	79	65
	Предлог на ЦСР за ПМЗ до суд	93	101
	Упатени во советувашиште	5	4
	Затворени (пасива)	58	7

7.7.Сторител на семејно насилство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	10	40
	Нови	88	63
	Доставено мислење до суд за ПМЗ	31	75
	Упатени во Советувалиште	0	0

ЗАШТИТА НА ДЕЦА

7.8. Дете без родители и родителска грижа

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	45	58
	Нови	13	15
	Решени	4	5
	Предмети во работа	58	69
	Затворени (пасива)	4	5

Возраст на дете	до 3 години	8	11
	4 - 6 години	9	13
	7 - 10 години	9	12
	11 - 14 години	12	14
	15 - 18 години	15	18
	Од 18 - 26 години	2	5

7.9. Дете со попреченост

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2022	2023
	Пренесени	195	185
	Нови	43	85
	Предмети во работа	0	5
	Решени	53	80
	Затворени (пасива)	53	80

7.10. Дете во ризик

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	38	14
	Нови	66	70
	Решени	90	75
	Предмети во работа	104	84
	Затворени (пасива)	90	75
Возраст на дете	До 14 години	67	60
	Од 14 до 18	37	24

Дете жртва на насилство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	21	13
	Нови	27	25
	Решени	35	22
	Предмети во работа	13	16
	Затворени (пасива)	35	22

Дете жртва на трговија со луѓе

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	1	2
	Нови	1	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	2	2
	Затворени (пасива)	0	1

Дете на улица

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	7	05
	Нови	4	0
	Решени	11	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	11	5

Дете кое злоупотребува алкохол

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

Дете кое злоупотребува дрога

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.11. Дете во судир со законот

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	93	75
	Нови	72	70
	Решени	90	80
	Предмети во работа	75	65
	Затворени (пасива)	90	80

Возраст	Полни 14, неполни 16	110	93
	Полни 16, неполни 18	52	47
	Полни 18, неполни 21	3	5

7.12. Дете под старателство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	45	54
	Нови	13	19

	Донесени решенија за престанок на старателство	4	5
	Донесени решенија за ставање под стартелство	15	15
	Предмети во работа	54	65
	Затворени (пасива)	4	8

7.13. Старателство над дете за посебен случај

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	5	5
	Донесени решенија за престанак на старателство	5	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	5	5

7.14. Надзор над вршење на родителското право

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	3	8
	Нови	11	10
	Предмети во работа	8	4
	Затворени (пасива)	6	14

7.15. Одземање на родителското право

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	1
	Нови	0	3
	Предмети во работа	0	2
	Затворени (пасива)	0	2

7.16. Посвојување

Број на предмети за проценка на посвоител/и	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	11	13
	Нови	3	3
	Решени	1	4
	Предмети во работа	13	12

Број на предмети за проценка на посвоеник	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	8	9
	Нови	3	4
	Решени	2	5
	Предмети во работа	9	8

Број на предмети со заклучено посвојување	Реализирано	План
	2023	2024
	2	4

ЗАШТИТА НА ПОЛНОЛЕТНИ (ВОЗРАСНИ) ЛИЦА

7.17. Полнолетно лице со попреченост

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	318	244
	Нови	40	28
	Решени	40	28
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	114	99

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	318	244
	Нови	40	28
	Сместени во згрижувачко семејство	2	3
	Сместено кај роднини згрижувачи	0	0
	Упатени во дневен центар	0	0
	Сместени во установа	36	40
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	114	99

7.18. Старателство на лице со целосно одземена деловна способност

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	278	278
	Нови	9	1
	Донесени решенија за прекин на старателство	9	15
	Предмети во работа	278	264
	Затворени (пасива)	9	15

7.19. Старателство на лице со делумно одземена деловна способност

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	5	2
	Нови	0	1
	Донесени решенија за прекин на старателство	3	2
	Предмети во работа	2	1
	Затворени (пасива)	3	2

7.20. Старателство на возрасно лице за посебен случај

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	21	20
	Решени	21	20
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	21	20

7.21. Лице кое употребува, односно злоупотребува дроги и други психотропни супстанции

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	3	5
	Решени	3	5
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.22. Лице кое злоупотребува алкохол

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	1
	Нови	4	3
	Решени	3	2
	Предмети во работа	1	2
	Затворени (пасива)	3	2

7.23. Возрасно лице со изречена алтернативна мерка

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	0	0
	Нови	0	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	1

7.24.Возрасно лице по отпуштање од казнена установа

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	28	30
	Решени	28	30
	Предмети во работа	28	0
	Затворени (пасива)	/	/

7.25.Лице жртва на трговија со луѓе

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	1	1
	Нови	0	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	1	1
	Затворени (пасива)	0	1

7.26. Бездомно лице

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	1	1
	Нови	0	1
	Решени	0	1
	Предмети во работа	1	1
	Затворени (пасива)	0	1

7.27. Старо лице

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	27	29
	Нови	2	3
	Решени	0	5
	Предмети во работа	29	27
	Затворени (пасива)	0	5

7.28. Лице барател на право на азил, лице со статус признат бегалец или лице под супсидијарна заштита

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	0	0
	Нови	0	0
	Решени	0	0
	Предмети во работа	0	0
	Затворени (пасива)	0	0

7.29. Носител на згрижувачко семејство

	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
Број на предмети	Пренесени	6	10
	Нови	4	3
	Решени	0	0
	Предмети во работа	10	13
	Затворени (пасива)	0	0

7.30. Носител на роднинско згрижувачко семејство

Број на предмети	Предмети	Реализирано	План
		2023	2024
	Пренесени	2	3
	Нови	1	1
	Решени	0	0
	Предмети во работа	3	4
	Затворени (пасива)	0	0

Други услуги што ги обезбедува ЦСР

Број на предмети	Реализирано	План
	2023	2024
Давање на согласност за издавање на патна исправа на малолетно дете	61	70
Давање согласност за патување на малолетно дете во странство	0	4
Постапување по меѓународни конвенции, Хашка конвенција за меѓународно грабнување на деца и за плаќање на алиментација	1	3
Постапки за административно и судско извршување	0	0
Уверение за отпуст од државјанство	89	95
Измена на судски одлуки за доверување	11	20
Промена на презиме	299	300
Промена на лично име	23	30
Потврда за лице дека не му е одземена деловна способност потребна за набавка на оружје	867	900
Упатување на категоризација	43	85

8.ОСТАНАТИ АКТИВНОСТИ

Во текот на 2023 година повеќе беше посветено внимание на изготвување на индивидуални планови за активација на работоспособни корисници на а ГМП, која се реализира во соработка со Агенцијата за вработување, а со цел вклучување на метеријално необезбедените, а работо способни корисници во пазарот на труд. Покрај интензиноста на оваа активност интересот за вработување на корисниците на ГМП, не беше забележана значаен број на вработени корисници, но бројот на корисници на ГМП се менува од месец во месец како резултат на самоиницијативноста за вработување од страна на корисниците.

Активно учество ЦСР има во креирање на политиките за проектот Општинско – корисна работа, реализиран од Општина Куманово. Директорот на институцијата е вклучен во Локалниот економски социјален совет на кој се прават напори за поттикнување на економските оператори и други чинители за чувствителност за проблемите на социјално загрозените лица (материјална поддршка, вработување на лица во социјален лизик...)

Активна и успешна соработка во измината година имаше со невладините организации- даватели на услуга: Инклузива и Црвен Крст со кои воглавно се имплементираше персоналната асистенција за лица со попреченост и сос невладината давател на услуга- Имаго Плус која ја организира и реализира работната активност на Дневниот центар за лица со посебни потреби во с.Оризаре. Со Црвен крст се воспоставува соработка според потребите на корисниците. ЈУМЦСР Куманово е вклучено во Општински совет за социјална заштита за Куманово и во Општински совет за социјална заштита за Старо Нагоричане.

ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово воглавно се отповикуваше на поканите од сите институции и организации за состаноци, средби или обуки на кои тема на дискусии беа заеднички интерес за подобрување на состојбите кај социјалните ризици .

9. ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ЦСР

9.1. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во 2023 година беше направена една измена на Правилникот за ситематизација на работните места во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово бр. 2154 од 21.06.2019 година и тоа: Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за ситематизација на работни места во ЈУ Меѓуопштински Центар за социјална работа Куманово бр. 0401-4576 од 22.12.2023 год.

Со измените се предвидени 128 работни места, распоредени во еден оддел и три служби.

Според Правилник за внатрешна ситематизација на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово има:

1. Оддел за административни и помошно-технички работи
2. Служба за права на парична помош за Општина Куманово и Старо Нагоричане
3. Служба за права и парична помош – Општина Липково и
4. Служба за услуги од социјална заштита

Според организациската шема на ЦСР прикажана во табелата подолу, во поглед на зајакнувањето на човечките ресурси во 2024 година се планира :

Четири (4) нови вработување и девет (9) унапредување и тоа:

- Унапредување на еден административен службеник на работно место раководител на оддел за административни и помошно -технички работи,
- Унапредување на два даватели на јавна услуга од ниво А05 дипломиран социјален работник на работно место ниво А04 водител на случај дипломиран социјален работник,
- Унапредување на еден психолог од ниво А05 на работно место водител на случај психолог ниво А04 ,
- Унапредување на два – правника на ниво А05 на работно место правник ниво А04,
- Унапредување на еден давател на јавна услуга на работно место раководител на служба за услуги од социјална заштита ,
- Унапредување на два даватели на јавна услуга на работно место – координатор на оддел.

Вработени		Вработени заклучно со 31.12.2023	Планирани промени во број на вработени	Потребни нови вработувања согласно систематизација
Категорија А - Високо стручен кадар	Раководител А1	2	1	1
	Координатор на оддел А2	5	2	2
	Супервизија А3	1		3
	Самостоен стручен службеник А4	14	2	6
	Водител на случај А4	21	3	0
	Стручен службеник А5	13		9
	Тријажа А5	0		1
Категорија Б Помошно стручен кадар	Помошно- стручен од прво ниво Б1	0		0
	Помошно- стручен од второ ниво Б2	12		1
	Помошно- стручен од трето ниво Б3	0		0
Административни работници		15	1	9
Помошно-технички кадар		11		1
ВКУПНО:		94+ директор	9	33

Во поглед на континуираниот професионален развој и едукација на стручните лица во установата ЈУМЦСР Куманово постапува во согласност со Програмата за континуирана професионална едукација за стручните лица во установите согласно насоките од Заводот за социјални дејности, со што овозможува професионално усовршување на стручниот кадар како и квалитетна реализација и имплементација на законските прописи.

9.2.ПРОСТОРНО ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово е месно надлежен за остварувања на правата и услугите согласно Законот за социјална заштита за три општини: Општина Куманово, Општина Старо Нагоричане и Општина Липково.

Во Општина Куманово, Центарот има сопствен објект во централно градско подрачје каде што се испорачуваат сите видови на услуги на социјална заштита, и поголем дел од парични права. Дополнително за остварување на парични права во рамки на овој Центар се работи и во две простории од „поранешна детска заштита,“. Исто така во Општина Куманово во простории од детска градинка функционира Дневниот центар за лица со попреченост.ЈУМЦСР Куманово ги користи и просториите на реновираното советувалиште за жртви од семејно насилство.

Во просториите на Општина Старо Нагоричане овој Центар користи една просторија за остварување на парични права на месно надлежното население. Во просториите на Општина Липково овој Центар користи еден влез со пет простории за остварување на парични права на меснонадлежното население. Има потреба од нов објект за работа на оваа служба.

Со менување на начинот на функционирање на Центарот за социјална работа низ години што резултира со потреба од постојано зголемување на бројот на вработените, овој простор на кој што функционира ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа Куманово е недоволен и потребно е адаптирање на постојниот простор заради обезбедување на дополнителни канцеларии.

ЈУМЦСР Куманово има сериозен недостаток од компјутерска опрема. Најголем дел од компјутерите и принтерите се застарени и истите претставуваат пречка во секојдневната работа. Истите неможат адекватно да се поврзат со постојните принтери што претставува сериозен проблем за навремено, брзо и ефикасно решавање

на предмети. За потребата од скенирање на доказни акти и нивно прикачување во систем потребни се скенери.

За обезбедување на оптимални услови за работа има недостаток од клима уреди бидејќи во одредени канцеларии воопшто и нема клима уреди, а постојните се стари и нефункционални.

За соодветно архивирање и чување на предметите ЈУМЦСР Куманово има потреба од шкафови со клуч за сите канцеларии и во сите објекти.

ЈУМЦСР Куманово има потреба и од две моторни возила од кои едно за потребите на службата во Липково, бидејќи во момент има четири моторни возила од кои само две се функционални и безбедни, додека останатите две се стари и има потреба од нивно постојано сервисирање и поправки. Од страна на агенцијата за одземен имот имаме превземено едно моторно возило АУДИ кое исто така е старо, но делумно функционално за потребите на Службата во Липково.

Како резултат на зголемениот број на корисници на поголем дел од правата постои недостаток од човечки ресурси бидејќи вработените се оптоварени со голем број на предмети. Во контекст на интегрираното водење на случаи ЈУМЦСР Куманово има недостаток од водители на случај како резултат на што во континуитет се работи на унапредување на постојниот кадар кој исполнува услови за водител на случај.

9.3. ФИНАНСИРАЊЕ

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ПЛАН ЗА 2024

01.01.2024 – 31.12.2024

во ЈУ МЦСР Куманово

Буџетска сметка

Програма 40 и 41

Програма 40

	3 мес.	6 мес.	9 мес.	12 мес.
420-Патни и дневни расходи	8.000	10.000	12.000	20.000
421-Ком.услуги,греење,комуник. и трансп.	1.000.000	1.300.000	1.600.000	2.500.000
423-Материјали и ситен инвентар	200.000	260.000	300.000	400.000
424-Поправки и тековно одржување	131.000	181.000	201.000	250.000
425-Договорни услуги	200.000	220.000	250.000	300.000
426-Други тековни расходи	100.000	130.000	160.000	200.000
ВКУПНО програма 40	1.639.000	2.101.000	2.523.000	3.670.000

Програма 41

421-Ком.услуги,греење,комуник. и трансп.	60.000	120.000	180.000	244.000
423-Материјали и ситен инвентар	100.000	120.000	150.000	249.258
424-Поправки и тековно одржување	0	0	0	0
425-Договорни услуги	0	0	0	34.000
426-Други оперативни расходи	0	0	0	0
ВКУПНО програма 41	160.000	240.000	330.000	527.258

9.4.РИЗИЦИ КОИ МОЖЕ ДА ВЛИЈААТ НА УСПЕШНОСТА НА ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА ЦСР

На реализација на планираната програма можат да влијаат разни фактори меѓу кои се и промените во законските регулативи. На успешноста на реализацијата може да влијаат новите проекти од МТСП кои во рамките на реализацијата на активностите ги предвидуваат Центрите за социјална работа.

Понатаму како проблем може да бидат и ограничените финансиски средства со кои располага установата, неможност за комплетирање (нови вработувања) на стручен кадар, односно кој поради разни причини може да се намали. Понатаму како ризик за успешна реализација на програмата може да се наведе и недостаток односно ненавремена и нецелосна замена на потребна комјутерска опрема, немање на соодветен број на возила и други материјали који се користат во работата. Понатаму, успешна реализација на програмата зависи и од квалитетна соработка како со МТСП пред се така и со сите други институции и установи со , како што АВРМ; Суд,МВР, училишта, здравствени установи, ПИОМ, невладини организации и така натаму.

За квалитетна и навремена реализација на програмата потребни се сите фактори од човечки, преку материјални, законски, економски и останати, но како и секоја година постои реален оптимизам дека работите и активностите ќе бидат обавувани на највисоко можно стручно ниво.